

دانشگاه تهران

دانشکده ادبیات و علم انسانی

پایاننامه

موضوع

((بررسی مابیل اجتماعی و اقتصادی روستای قره هون))

استاد راهنما

جناب آقای دکتر حسین آساپوش

نگارش

سید مصطفی خراسانی

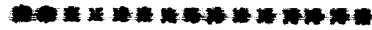
دانشجوی سال چهارم رشته علم اجتماعی

سال تحصیلی

۱۳۴۸ - ۱۳۴۹

(فهرست مطالب)

صفحه	عنوان
	<u>فصل اول</u>
۲	روش تحقیق
۵	طرح مسئله
۶	هدف تحقیق
	<u>فصل دوم</u>
	شناسائی کلی ده
	الف - شناسائی محیط جغرافیائی
۷	۱- موقع جغرافیائی
۸	۲- راندهای ارتباطی
۹	۳- اقلیم آب و هوا
۱۰	جنس خاک
۱۲	آب و آبیاری
۱۶	بادهای محلی

بقیه فهرست مطالب

عنوان

صفحه

ب - آکولوژی ده

۱۷

۱ - سبهای قلعه

۲۲

۲ - وضع سکونت

۲۳

مدرسه

۲۵

مدرسه دخترانه اهراندخت

۲۷

حمام

۲۸

مصالح عمده ساختمانی

۲۹

مالکیت (خانه و مزارع)

فصل سوم

۳۲

جریان اصلاحات ارضی و عقاید روستائیان درباره آن

فصل چهارم

ساختن اجتماعی و تغییرات آن

۳۴

ازدواج

۳۶

ولادت و مرگ و میر

بقیه فهرست مطالب

صفحه	
	طوان
۲۷	طلاق
۲۷	وضع سواد
۴۱	تغییرات جمعیت و مهاجرتها
۴۲	توزیع خانوار برحسب مشاغل
۴۶	گروه‌ها و قشرهای اجتماعی
۴۷	گروه‌های شغلی
۴۸	کارگران کشاورزی و ساختمانی
۴۹	دامداران
۵۱	مشاغل دیگر
۵۲	مشاغل متفرقه فرورون
۵۵	گروه‌های خانوادگی
۵۶	ارباب
۵۶	مباشر

بغیة نهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵۷	ساختمان قد رتوسازمان اداری ده
۵۸	انجمن ده
۵۸	سپاهی ترویج
۵۹	کد خدا
۶۰	شرکت تعاونی روستایی

مقدمه

*****

منوگرانی حاضر بررسی مسایل اجتماعی و اقتصادی ده قروین واقع در منطقه شهرستان میاندوآب (استان چهارم آذر باهجان غربی) میباید. مضافاً اینکه گزارش منبر تصویر است از امکانات و استعدادها و شرایط زندگی و اجتماعی و منعکس کننده اوضاع و احوال و فعالیتهای گذشته و حال است. در این گزارش حتی المقدور سعی شده است از حاشیه روی و ذکر مسایل زائد خودداری شود علاوه بر آنکه از نکته نظر تحقیقات روستائی و اجداد اول آثاری بررسی شده است، ولی در بعضی موارد مسائلی بود که جنبه اجتماعی داشته و میبایستی از دیدگاه جامعه شناسی به تبیین آنها پرداخت تحقیق و تبیین شده است. تا حال شاید سابقه نداشته باشد که مطالعات و تحقیقات علمی بمنظور بررسی مسایل اجتماعی و اقتصادی و فرهنگی در این ده انجام شده باشد، و اگر هم انجام شده از نقطه نظر بخصوص بوده و هدف مشخص را دنبال میکرده است. ولی نگارنده برای دومین بار در مورد این روستای بزرگ به تحقیق پرداخته و تمام جوانب و سطوح مختلف مسائل، اعم از اجتماعی، اقتصادی، علمی، فرهنگی (آداب و رسوم) و حتی روانی، و تائید

اختتام نهاده اند. وظیفه میدانند درقبال راهنمایهای علمی این شخصیتها
وسپاسگزاری نموده و توفیق نامبرد مرا در پیشبرد هدفهای اصلاحی مکتوبات
خداوند بزرگ مسئلت نمائیم.

سید مصطفی - خراسانی

روش تحقیقی
*****

فصل اول
*****

گزارش مزبور براساس مشاهده و معاينه انجام پذیرفته است ولی امروزه مسئله
تحقیق و روشهای تحقیق در روستاهای ایران بسیار مشکل میباشد. اگر محققی
بخواهد در مورد یکی از روستاهای ایران و دست آوردن آراء و عقاید روستائیان
در مورد بعضی مسائل بطالعه بپردازد نباید انتظار داشته باشد، که مانند
روستاهای مالک اروپائی و یا سایر مالک توسعه یافته برنامه‌ای که طرح میکند
در همان مدت باتمام امور مورد اجتناب پرسشنامه‌های خود را بطور کامل "صحیح
باتمام خواهد رساند زیرا هنوز افکار چنان آمادگی درقبال چنین مسائل را پیدا
نکردنند. شرایط مورد نیاز همگی باید توأم بشرویی کند یعنی یک فرد روستائی
باید هدف تحقیق را درک نماید. پس تدوین روشی که برای تحقیق و بررسی بعضی
مسائل اجتماعی و اقتصادی و اخلاقی در ایران مورد نیاز است فرق دارد باشدی

که در سایر مالکین برگزیده میشود . حتی در خود ایران (روستاها) باز این مسئله
بیکه
فرق میکند ، باوصفا بنهجه توضیحاتی کداده شد باید گفته شود محقق در ناحیهها
تحقیق می کند شناسائی و اطلاعات قبلی بیشتری داشته باشد . به همین منظور
نگارنده برای وصول بحقایق روشهایی چند در خصوص این دهه شرح زیر انتخاب
کرد .

۱- بعضی مسائل را در مهمان جلسات دوستانه ~~بهر مستقیم~~ مستقیم می گداشتم
و بعد از مباحثات بیشتری اصل مطلب را دریافته و بعداً یادداشت می نمودم .
۲- در موارد درآمد روستائیان از نزدیکترین همسایههاش بطور نامحسوس (روش
مباحثای) کسب اطلاع می کردم .

۳- چون نگارنده خود در همان دهه زندگی میکند مسافت ملکی و اراضی همه
روستائیان بوی معلوم بود .

۴- در مورد کسب عقاید ، مردم ظاهراً " با اطلاع کاملی بدست میدادند
ولی اگر عمیقاً " و با دلسوزی با آنها گفتگو میکردید صورت واقع مسئله ظاهر میشد .
۵- وضع صنفهای مختلف را با استفاد از روش مباحثای در همان صنفها

لیست زیریاد مثلا "یکدکانه دار درآمد دکانداردی پگرا خوب شرح میکرد .

۱- انگیزه محیط بین تحصیل کرده ها و نگین فکوت

درمعلم ساختن نکات ضعف و برجسته یکدیگر فکوت و توان موثر

بود .

۷- بررسی مدارک بانکی و شرکت تعاونی اهالی بطور غیر مستقیم در روشن

ساختن بعضی مسائل اقتصادی کمک موثری بود .

طرح مسئله

*****

بمنظور بررسی نظام کهنه و جدید اجتماعی و اقتصادی در مفرورین قبل از

اجرای اصلاحات ارضی و بعد از آن و همچنین بررسی و مقایسه این دو نظام ،

با یکدیگر تحولات سودگرگونی های مثبت و منفی که در چند سال اخیر به وقوع پیوسته است

مورد نظر میباشد . **په اینک** بیشتر سعی شده از روشهای تحقیق طبیعت گردی ،

ولی شرایط و امکاناتی که برای نگارنده موجود بود بهتر و آسانتر از سایر تحقیقات

اجازه میداد در حق مطالب و تبیین شرایط موجود و تمدن این جامعه کوچک

مطالبی درج نماید .

هدف تحقیق

*****

توسعه روستاهای ایران تنها یک مسئله اقتصادی نیست بلکه مسئله سیاسی و اجتماعی نیز می باشد . چون طرح هر نوع برنامه اصلاحی بمنظور توسعه روستاها لازماً بر بررسی وضع اقتصادی و اجتماعی زارعین بخصوص ارزهایی از اثرات تقسیم اراضی می باشد بنابراین هدف این است که بمسائل زیر پاسخ داده شود .

۱- اثر اصلاحات ارضی در ساختن اجتماعی این ده

۲- چگونگی مالکیت

۳- نوع مصارف اعتبارات کشاورزی که جنبه دولتی دارد

۴- اثر وجود شرکت تعاونی روستائی و بانکها در مدت درده

۵- کیفیت مبادلات قبل از تقسیم اراضی و بعد از آن

۶- اثر اصلاحات ارضی از لحاظ روانی

۷- بررسی وضع اجتماعی و اقتصادی ده قبل از سال ۱۳۴۱ و بعد از آن

فصل دوم
*****

شناسائی کلی ده

الف - شناسائی محیط جغرافیائی

۱- موقع جغرافیائی - قزوین جزه دهستان حومه میاندوآب و مرکز دهستان
میاندوآب است. این ده در استان آذربایجان غربی می باشد. این
ده در ۴ کیلومتری شهرستان میاندوآب واقع شده است. این ده در
۴۶ درجه طول و ۳۶ درجه عرض جغرافیائی قرار گرفته است این ده در ناحیه جلگای
محدود است از طرف شمال به اراضی دهات علاش بالدین و محمود آباد (تورچی) و
قجلو و از طرف جنوب به رودخانه بزرگ زرنه رود و نهر انشعابی دهات پائین است
و از طرف مشرق به باغات اراضی دهات حیدرآباد و نسیرکندی و از طرف مغرب به اراضی
قجلو و ولی آباد در ساحل شمالی زرنه رود، البته حد فاصل ده قروون تا میاندوآب بر
حسب نقاط تعیین شده از ساختمان مسکونی خود ده تا ساختمان شهر باندازه
کیلومتر می باشد ولی بطور کلی باید گفت اراضی شهرستان میاندوآب با اراضی این ده در
هم آمیخته فقط عامل جدائی این اراضی پست رودخانه زرنه رود می باشد زمینهای
این ده با شیب خیلی ملایمی از طرف مشرق به مغرب کشیده شده است ده مذکور فاقد

بر جستگهای چشمگیر بوده ولی در فواصل مختلف کوهپایه‌هایی که تعلق به همین خوردگیهای دوران سوم معرفت الارض ~~میباشد~~ ~~سای~~ ~~بر~~ نموداری از آثار و آبادیهای قدیمی ارضی های سابق بوده و ارتفاع زیادتری ندارد و تپه های - ده مزبور عبارتند از ارضی تپه گرد تپه و میزراحی مسکرتپه و شور تپه میباشد .

۲- راههای ارتباطی *****

قرمورن که در فاصله ۴ کیلومتری شهرستان میانندآب واقع شده نیست از راه مزبور یعنی قرمورن تا میانندآب اسفالت و نهفت دیگر خاکی و شن ریزه میباشد که عروسع ماشین میتواند رفت و آمد نماید یعنی در حقیقت از خود ده تا کارخانه قند خاکسی و شن ریزی و بقیه تا خود میانندآب اسفالت میباشد و در طرف شمال ده راه شوسه میباشد؟ آبپخش شاهین در وجود دارد که در دهستان قرمورن را با بعضی دهات مجاور ارتباط میدهد علاوه بر اینها راههای دیگر فرضی نیز وجود دارد که قرمورن را با دهات دیگر مربوط میسازد ولی بعضی از این راهها امکان عبور ماشین های بزرگ و حتی در تمام فصول خالی از اشکال ~~نیست~~ ~~است~~ . بلاخره قرمورن از طرف مشرق به وسیله راههای فرضی به ده هید آباد که قاریاغدی ، و نصیرکندی و از طرف مغرب به وسیله راه ماشین رو باز به کارخانه قند (که این کارخانه در میانندآب است)

به کارخانه نقد و شهرستان میاندوآب و سایر دهات ساحلی رودخانه و غیره متوسط
میشود و از طرف شمال نیز بوسیله راه شوسه حدفاصل میاندوآب و شاهین در و کتاب
با نقاط دیگر ارتباط دارد . از طرف جنوب نیز به رودخانه بزرگ زرنه رود محدود
بوده و امکان عبور نیست، ولی در قسمت علیای رودخانه برای سایر دهات با قاپرانسی
امکان عبور و مرور بهیچاز قریولین میباشد . بهرحال گرایش ارتباطی قریولین نسبت
به دهات دیگر بهتر میباشد و این خود بستگی به موقعیت ده زهرور دارد . راههای
اصلی را اغلب بوسیله درشکه و تاکسی و دچرخه و سایر وسائط نقلیه ، راههای فرعی
را با اسب و الاغ و دچرخه و حتی با کاری میروند .

۳ - اقلیم و آب و هوا *****

ده قریولین از لحاظ تقسیم بندی آب هوایی جزه آذریجان فری یعنی معتدل ، -
بدین معنی که دارای تابستانهای گرم و زمستانهای سرد میباشد . میزان بارندگی
این ده در زمستان و بهار و آئیز بهتراست یعنی شروع بارندگی از اواخر ماه اول پائیز
شروع شده تا ماه دوم فصل بهار ادامه مییابد . و درجه تغییرات و نوسانات آب هوایی
در این منطقه تقریباً " شدید است ، بهمین منظور است که محصولاتی چون " این منطقه

متحمل خسار بیشتری را می بینند ، حتی در سال ۴۶ بر اثر سرمای شدید
و مخصوص تغییر آب و هوا در فصل بهار تمام درختان مو (تاکستانها) را خراب
کرده و آنها را فاقد محصول نمود . این امر ناپایده تغییرات اقلیمی آب و هوای این
ده میباشد . چیزی که بنظر نگارنده قابل توجه است شاید این باشد که کاملاً دقیق
و علمی در خصوص منطقی ماندن آب و هوای آن مطالعه نشده است ~~و در کتاب~~
منطقه برای چه نوع محصول و میوه مساعد و مناسب است .

بالاترین درجه حرارت در قزوین تا بهستانها ۴۰ درجه بالای صفر و پایین ترین درجه
نیز تا حدود ۸ درجه زیر صفر دیده شده است . میزان رطوبت در این ده تا بهستانها
اندک و با وجود ندارد ، و تندریج بر فصل بعد زیاد تر میگردد .

جنس خاک *****

مطابق تحقیقات و آزمایشاتی که توسط ماموران اصلاحات ارضی و سپاهی ترویج
بمحل آمده زمین های قزوین خاک رسی و شنی دارد . بعضی از قسمتها مختصر آهکی
ورسی میباشد ولی قسمتی از اراضی قزوین ، یعنی اراضی ساحلی رودخانه بنام
(میشه - میشه) و مغرب خود ده و حوالی نهر اشعایی پایین ده مختصر شنسی